Grijze woordenlijst Music Light 2

a capella	het zingen zonder instrumentale begeleiding
acid rock	experimentele rockmuziek van eind jaren '60 - begin jaren '70 met een sterk sfeerkarakter en extreme klankvervormingen
ademtechniek	de juiste manier van ademen om het zingen (of het bespelen van een blaasinstrument) te vergemakkelijken en te verbeteren van kwaliteit
afterbeat of tegentijd	een toon op een lichte tel (of licht onderdeel van een tel) na een rust op de zware tel (of een zwaar onderdeel van de tel), vergelijkbaar met hoem-pa hoem-pa, waarvan de "hoem" vervangen wordt door een rust; de "pa" is dan de tegentijd
allegro	de Italiaanse benaming voor levendig (vrolijk)
alt	lage vrouwenstem
altsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
articulatie	duidelijke uitspraak
ballet	een verhaal dat al dansend wordt voorgesteld; het is een klassieke dansvorm, gebonden aan vaste technieken
balletmuziek	muziek die voor ballet geschreven is; ballet is een klassieke dansvorm die gebonden is aan vaste technieken
baritonsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
bas	lage mannenstem
basisthema	het thema (de melodie) waarop het hele muziekwerk gebaseerd is
begeleidingspartij	een partij die bedoeld is voor één of meer instrumenten ter begeleiding van een melodie
beatbox (human beatbox)	het in de microfoon nabootsen van drums; een van de peilers van de hiphopcultuur
beeldspraak	een stijlfiguur waarbij een begrip vervangen wordt door een beeld
bekkens	een ander woord voor cimbalen, een slaginstrument dat bestaat uit 2 ronde metalen platen die tegen elkaar geslagen worden
bigband	muzikaal ensemble van 12 tot 25 personen, bestaande uit saxofoons, trompetten, trombones en een ritmesectie, bestaande uit piano, gitaar, contrabas of basgitaar en slagwerk
blazers	blaasinstrumenten: instrumenten waarbij de toon gevormd wordt door blazen; door de adem wordt de lucht in de buis tot trilling gebracht
blues	een muziekstijl - ontstaan uit worksongs en gospelsongs - met een vast akkoordenschema; het tempo is traag en de inhoud is droevig (“feeling blue” = je verdrietig voelen)
body percussion	je lichaam als slagwerk gebruiken om allerhande geluiden voort te brengen
boogiewoogie	een jazzstijl in snel tempo, oorspronkelijk voor piano, met een beweeglijke baspartij in de linkerhand en de melodie (met veel improvisatie) in de rechterhand; elk nummer maakt gebruik van een vaste akkoordenreeks die steeds herhaald wordt
breakdance	acrobatische dansstijl als onderdeel van de hiphopcultuur
brug	een vocaal onderdeel van een lied dat verschillend is van strofe en refrein en dat meestal maar één keer voorkomt in het lied
cadans	duidelijke regelmaat in de afwisseling tussen beklemtoonde en onbeklemtoonde klanken of muziektonen (denk ook aan de cadans van een trein)
calypso	dansmuziek uit het eiland Trinidad; de liedjes gaan over het leven op het eiland; het gebruik van steeldrums (olivaten) is kenmerkend
canon	een lied waarbij de ene partij na de andere hetzelfde thema zingt
cimbalen	een ander woord voor bekkens, een slaginstrument dat bestaat uit 2 ronde metalen platen die tegen elkaar geslagen worden
clip	een korte film die bij een muzieknummer hoort
componist	een persoon die muziek componeert (ontwerpt)
computersamples	sample betekent letterlijk een staal of monster; het is een klein geluidsfragmentje, meestal muziek, maar het kan b.v. ook een stukje gesproken tekst uit een film zijn, dat in een ander werk verwerkt wordt
concert	voorstelling waar muziek gespeeld wordt voor publiek
continent	een grote landmassa (b.v. Afrika) die min of meer los staat van de andere grote landmassa's
cover / gecovered	een nieuwe versie van een lied dat reeds door een andere artiest of groep werd uitgevoerd; het werkwoord is coveren, coverde, gecovered
cresc.	geleidelijk luider wordend, heeft te maken met klanksterkte of dynamiek = crescendo
crescendo	geleidelijk luider wordend, heeft te maken met klanksterkte of dynamiek = cresc.
deejay (of dj / diskjockey)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek
diminuendo (dim.)	***dim.***: geleidelijk zachter wordend
diskjockey (of dj of deejay)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek
dj(of deejay of diskjockey)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek

draaitafel	ander woord voor turntable; de dj gebruikt meestal enkele pickups (platenspelers) om platen te mixe (naadloos overgaan van het ene naar het andere nummer)
dubben / gedubt	dezelfde stem of hetzelfde instrument meermaals opnemen
dynamiek of klanksterkte	gebruik van wisselingen in klanksterkte
ebbenhout	een heel harde donkere houtsoort
eenstemmig(heid)	verschillende stemmen of instrumenten zingen of spelen dezelfde partij
f	forte: luid
ff	fortissimo: zeer luid
filmscène	een gebeurtenis in een film
forte	luid: ***f***
fortissimo	zeer luid: ***ff***
gedubt	zie dubben
gefocust (op)	van het werkwoord focussen = (de aandacht) richten op iets belangrijks; wij zijn gefocust op ons resultaat: wij hebben onze aandacht constant gericht op onze opdracht
glissando (mv. glissandi)	een schuivende toon
gospelsong	religieus lied dat op het evangelie ("the gospel") geïnspireerd is, waarin Westerse elementen versmolten zijn met de Afrikaanse beleving; gospelsongs worden gekenmerkt door vraag- en antwoordspel tussen voorganger en gelovigen; het koor zingt meerstemmig en de gospel singers worden meestal begeleid door piano en/of hammondorgel, drums, elektrische gitaar en basgitaar; veel soulzangers en -zangeressen hebben hun 'opleiding' in de gospelvieringen gekregen
graffiti	het schilderen, spuiten of krassen van tekeningen of tekst op openbare plaatsen (muren, bruggen, treinwagons); graffiti is een belangrijk onderdeel van de hiphopcultuur
grafische voorstelling	een thema of een partituur wordt in tekening weergegeven, b.v. het schema van de Sabeldans
harmonie	de mooie samenklank van muziektonen; de opeenvolging van akkoorden (ter ondersteuning van een melodie)
hiphop(cultuur)	een cultuur die bestaat uit DJ'ing, rap & beatbox, graffiti en breakdance; ze heeft ervoor gezorgd dat de bewoners van ghetto's een eigen stem kregen
houtblazers	blaasinstrumenten die bestaan uit een buis met gaatjes, die met kleppen worden afgedekt; door onze adem wordt de lucht in de buis tot trilling gebracht; de buis is meestal van hout, maar de dwarsfluit is reeds lange tijd van metaal; de voornaamste houtblazers zijn: dwarsfluit, hobo, klarinet en fagot
(human) beatbox	het in de microfoon nabootsen van drums; een van de peilers van de hiphopcultuur
improvisatie	het tegelijk bedenken en uitvoeren, in de muziek vaak een variatie op een bestaand thema; improvisatie is een typisch kenmerk van jazzmuziek
instrumentaal	met instrumenten uitgevoerd
instrumentsymbool	schematische (vereenvoudigde) voorstelling van een instrument
ivoor	het harde witkleurige materiaal afkomstig van de slagtanden van een olifant
jazz(muziek)	muziekgenre dat bij de zwarten in de V.S. is ontstaan in het begin van de 20e eeuw; improvisatie is kenmerkend voor jazzmuziek
karaoke(nummer)	het live zingen met een microfoon bij een soundmixbegeleiding waarbij de tekst op een scherm te zien is; per lettergreep wordt aangegeven wanneer je ze moet zingen.
keyboard	een elektronisch toetsinstrument dat in de lichte muziek gebruikt wordt; er zitten ritmische en harmonische begeleidingsfiguren in verschillende stijlen in
klanksterkte of dynamiek	gebruik van wisselingen in klanksterkte
koperblazers	koperen blaasinstrumenten waarbij de lucht tussen de gespannen lippen wordt geblazen in een bekervormig mondstuk; de voornaamste zijn: trompet, hoorn, trombone en tuba
liveconcert	een optreden van artiesten voor publiek
meerstemmig(heid)	verschillende stemmen of instrumenten zingen of spelen niet allemaal dezelfde partij
melodie	een reeks tonen van verschillende hoogte
melodisch ostinato	een voortdurend terugkerende melodische cel, die koppig wordt volgehouden
melodisch thema	een thema (= een belangrijke melodie in een muziekwerk) dat zangerig is; de melodie valt meer op dan het ritme
mezzoforte	halfluid: ***mf***
mf	mezzoforte: halfluid
musical	een theatervorm die muziek (vocaal en instrumentaal = gezongen en gespeeld) en dans combineert met gesproken dialogen, meestal in de Engelse taal
muziekstijl	een stijl binnen een bepaald muziekgenre, b.v. een popstijl, herkenbaar aan bepaalde stijlkenmerken
naspel	een afsluitend instrumentaal gedeelte
nazin	laatste helft van een muzikale volzin
negrospiritual	godsdienstig volkslied van de Noord-Amerikaanse zwarten, gebaseerd op verhalen uit de bijbel (het Oud Testament). De zwarte slaven maakten kennis met de godsdienst en de gezangen van de blanken en versmolten die met hun gevoel voor ritme en spontane betrokkenheid bij de eredienst.
olievaten	gestemde olievaten (steeldrums) die in Trinidad als muziekinstrument bespeeld worden
opera	een toneelstuk (met tekst in rijmvorm) op muziek, uitgevoerd door solisten, koor en orkest
operette	lijkt op een opera: het is ook een toneelstuk (met tekst in rijmvorm) op muziek, uitgevoerd door solisten, koor en orkest, maar de inhoud is luchtiger en de gezongen delen worden afgewisseld met gesproken dialogen, meestal in de Duitse taal

ostinato (mv. ostinati)	een voortdurend terugkerende muzikale cel, die koppig wordt volgehouden
p	***piano****:* zacht
parallel	op gelijke afstand van elkaar (b.v. bij tweestemmig zingen)
parlando	gesproken (in plaats van gezongen)
partituur	de geschreven neerslag van een muziekwerk, waarin alle afzonderlijke partijen onder elkaar genoteerd staan, zodat de dirigent een overzicht heeft van alle partijen
piano	zacht: ***p***
plaat(je)	een plaatje is een kleine grammofoonplaat, waarop één nummer op de voorkant en één nummer op de achterkant stond
polka	een volksdans in tweedelige maatsoort, afkomstig uit Bohemen
pop(muziek)	populaire muziek, amusementsmuziek, commerciële muziek, ontstaan rond 1945
presto	de Italiaanse benaming voor snel
producer	muziekproducent; verantwoordelijke bij een opnamesessie
programmamuziek	muziek die iets beschrijft, zoals een gedicht, een sprookje, een schilderij of een tafereel
rap / rappen	muziekstijl waarbij tekst ritmisch uitgesproken wordt op muziek, meestal een beat. Rond het rapgebeuren is ook een hele cultuur ontstaan: de hiphop. Het rappen is maar één peiler van die cultuur. De overige peilers zijn: dj (deejay of discjockey), breakdance, graffiti en (human) beatbox (het in de microfoon nabootsen van drums).
rapballade	een rustige rap die over de liefde gaat
recyclageproduct	een nieuw product dat gemaakt wordt van afval
refrein	een onderdeel van een lied dat regelmatig terugkomt; tekst en melodie zijn steeds hetzelfde
reggae(muziek)	muzieksoort die afkomstig is van Jamaica; het rustig tempo en tegentijden zijn kenmerkend; de muziek is ook verweven met de rastafari-cultuur
release	het uitbrengen van b.v. een film, een boek, een cd of dvd (op een bepaalde datum)
rijm / rijmschema	twee woorden rijmen als ze achteraan hetzelfde klinken, b.v. wijn en trein, aarde en waarde
ritme	een reeks tonen van verschillende duur
ritmisch thema	een thema (= een belangrijke melodie in een muziekwerk) dat minder zangerig is, dat eerder ritmisch opvallend is
ritmisch ostinato	een voortdurend terugkerende ritmische cel, die koppig wordt volgehouden
saxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
scène(s)	een gebeurtenis in een film, een toneelstuk of een opera
score	uitslag (het aantal punten)
single(tje)	(spreek uit: singeltje): kleine grammofoonplaat (45-toerenplaat), waar één nummer op de voorkant (de A-kant) staat en één op de achterkant (de B-kant).
slaginstrumenten met vel	slaginstrumenten die een gespannen vel hebben dat tot klinken wordt gebracht door erop te slaan met de handen of met stokken; enkele voorbeelden: pauken, kleine en grote trom, tamboerijn, bongo's
slagwerk	instrumenten die door slaan of schudden tot klank worden gebracht; er zijn slaginstrumenten met en zonder vel, er zijn zelfklinkers van hout en van metaal
sloppenwijk	krottenwijk aan de rand van de stad; de krotten zijn meestal gemaakt van afvalmateriaal
song	Engelstalig lied uit de pop- of amusementsmuziek
sopraan	hoge vrouwenstem
sopraansaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
soundmix(begeleiding)	een opgenomen begeleiding waarbij je moet zingen of spelen
spiegelbeeld	links en rechts verwisselen
steelband	een orkest van steeldrums (olievaten), gaande van enkele spelers tot 120
steeldrum	olievaten die gestemd worden zodat ze tonen van verschillende hoogte kunnen spelen
stemtechniek	het (juiste) gebruik van de stem om te zingen of te spreken
stemtypes	bepaalde groepen van stemmen, voornamelijk volgens hoe hoog of laag ze zingen
strijkers	strijkinstrumenten; snaarinstrumenten die met een strijkstok bespeeld worden; de voornaamste zijn: viool, altviool, cello en contrabas
strofe	een steeds terugkerend deel van een lied, maar met verschillende tekst
symfonisch gedicht	een eendelig werk voor symfonisch orkest met een beschrijvend karakter; de muziek is gebaseerd op een niet-muzikaal gegeven: een gedicht, een schilderij, een sprookje of legende, een natuurtafereel
symfonisch orkest	een klassiek orkest dat bestaat uit 45 tot 100 (en soms meer) muzikanten, verdeeld over snaar-, blaas- en slaginstrumenten
tegentijd of afterbeat	een toon op een lichte tel (of licht onderdeel van een tel) na een rust op de zware tel (of een zwaar onderdeel van de tel), vergelijkbaar met hoem-pa hoem-pa, waarvan de "hoem" vervangen wordt door een rust; de "pa" is dan de tegentijd
tempo (mv. tempi)	snelheid waarmee muzikanten een muziekwerk (moeten) uitvoeren
tenor	hoge mannenstem
tenorsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
thema	een melodie die belangrijk is in de opbouw van een muziekwerk

toonvastheid	het haarjuist kunnen zingen, zonder valse tonen; wordt ook toonzuiverheid genoemd
toonzuiverheid	het haarjuist kunnen zingen, zonder valse tonen; wordt ook toonvastheid genoemd
tuba	een koperen blaasinstrument; de voornaamste koperblazers zijn: trompet, hoorn, trombone en tuba
turntable	draaitafel; de dj gebruikt meestal enkele pickups (platenspelers) om platen te mixen (naadloos overgaan van het ene naar het andere nummer)
tussenspel	een instrumentaal gedeelte dat tussen andere delen van een lied (of een instrumentaal werk) komt
variant	variant: hetzelfde maar anders: de herhaling van een ander gegeven, maar met een lichte wijziging
virtuoos	technisch moeilijk: een muziekstuk kan technisch moeilijk zijn; maar ook een persoon kan een virtuoos zijn: iemand die moeilijke muziekstukken kan uitvoeren
vocaal	met de stem uitgevoerd (gezongen of gesproken)
volksliedje	eenvoudig lied, dat door het volk gezongen wordt; de componist is meestal niet bekend (omdat het door overlevering tot ons gekomen is)
volume	geluidssterkte
voorspel	een instrumentale inleiding
voorzin	eerste helft van een muzikale volzin
X-factor	uitstraling, zelfzekerheid, belangrijk bij het overtuigen van jury of publiek
zelfklinkers	slaginstrumenten zonder vel; we horen de klank van het instrument zelf: dat kan van hout of van metaal gemaakt zijn
zelfklinkers van hout	slaginstrumenten zonder vel waarbij het hout tot klinken wordt gebracht door slaan of schudden; enkele voorbeelden: houtblok, staafjes, castagnetten
zelfklinkers van metaal	slaginstrumenten zonder vel waarbij het metaal tot klinken wordt gebracht door slaan of schudden; enkele voorbeelden: triangel, cimbalen (of bekkens), gong